

ПРО ВИМОГИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЮРИДИЧНИХ АКТІВ УПРАВЛІННЯ

Статтю присвячено розглядові актів управління як носіїв правової інформації. Розкривається поняття соціальної інформації та питання використання інформації в державному управлінні. Висвітлюється проблема якості управлінських рішень.

Інформація (від лат. *Informatio* — роз'яснення, викладення) — первинні відомості, які передаються людьми усно, письмово або в інший спосіб (за допомогою умовних сигналів, технічних засобів). Отже, інформація — загальне поняття, яке включає в себе обмін відомостями між людьми. В історичному розвитку поняття інформації, її значення та зміст еволюціонували, виводячи інформацію на рівень наукової категорії. Адже спочатку під словом "інформація" розуміли: "подання", "отримання", "передачу повідомлень".

В останні часи інформація набуває значення "міри визначеності, вірогідності у повідомленні".

Розвиток будь-якого суспільства залежить від кількості та якості інформації, від засобів її обробки та застосування на практиці. Розвинута інфраструктура інформації забезпечує прогрес сучасного суспільства. Отже, критерії щодо класифікації інформації різноманітні — її розрізняють у залежності від носіїв, мети, обсягів, засобів отримання, закріплення, призначення, зберігання тощо. Так, у залежності від мети й оформлення інформація може міняти своє значення. Наприклад, тлумачення ученим-юристом тієї або іншої норми будь-якого кодексу, що надруковане у науковому журналі, та інформація про інтерпретацію цієї ж норми Конституційним Судом України матимуть різну природу, а, отже, і юридичну силу, хоча відомості, що містяться в них, можуть і збігатися за змістом. Таким чином, інформація, що міститься у відповідному акті Конституційного Суду України, офіційно служить джерелом права, в той час як журнальна інформація носить лише науково-консультативний, інформаційний характер. Тому й наслідки від використання інформації можуть бути різні.

Спектр застосування інформації надзвичайно великий. Існує різноманіття проявів інформації, в залежності від її подальшого призначення:

- правова;
- науково-технічна;
- політична;
- фінансово-економічна;
- статистична;
- соціальна інформація тощо.

Соціальна інформація, що використовується в управлінні суспільними процесами, складає саму "матерію" державного управління.

У певному розумінні управлінські процеси, їхня суть — це не що інше, як пошук, відбір, фіксація, оцінка, аналіз інформації з наступним її поширенням через акти управління чи управлінські рішення, що видаються державними органами чи недержавними організаціями.

Що являє собою управлінська інформація? Це відомості, що виділяються з усього масиву добутої інформації за певними критеріями, стосовно обслуговування державно-правових процесів і реалізації управлінських функцій держави.

Така інформація міститься в різноманітних джерелах, однак усі вони своєю головною метою мають обслуговування управлінської функції, незалежно від того, ідеться про звернення громадян до державних органів чи відносно захисту і реалізації прав громадян, або про розпорядження виконавчої влади, що підлягають виконанню органами нижчого рівня та громадянами, і що забезпечують реальність, ефективність державного управління, або про норми законодавчих та нормативних актів, які уповноважують державні органи і державних службовців на прийняття певних управлінських рішень та на вчинення відповідних дій.

Для державного управління на оптимальному рівні всі джерела управлінської інформації однаково важливі і вимагають до себе належної уваги.

Такими джерелами можуть бути — письмове розпорядження, наказ, інструкція, акт рекомендаційного характеру, будь-які інші акти, що приймаються в процесі державного управління.

Однак і сама управлінська інформація, щоб бути цілеспрямованою, продуктивною, повинна відповідати певним вимогам. Практика управління, спроби її теоретичного узагальнення виробили ці вимоги.

Управлінська інформація має бути:

— вірогідною, тобто реально відбивати факти події і ситуацію в галузях, сферах державного будівництва, суспільного життя;

— актуальною — свіжою, новою, відповідати реаліям сьогодення;

— достатньою — досить повно, глибоко і всебічно висвітлювати питання, що розглядаються;

— автентичною — виражатися в зрозумілій формі, лексично відповідати сучасним моделям державної мови;

— вчасною — оперативно попереджати виникнення труднощів, пов'язаних з тими або іншими процесами управління (ще до появи таких, а не після виникнення проблем).

Але, навіть відповідаючи відомим вимогам, інформація не може набути статусу управлінської. Для цього вона має бути подана у відповідній формі — наказу, розпорядження, інструкції тощо, і оскільки вона зв'язана з державним управлінням, — виходити з певних організаційно-правових джерел — державних органів, наділених відповідною компетенцією. Наприклад, у сфері економіки такими органами є Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки і торгівлі, Міністерство транспорту, в галузі освіти — Міністерство освіти та науки, Вища атестаційна комісія.

Рішення завжди набуває юридичної форми, тобто являє собою акт. Ним завершується підготовка інформаційна робота. Акт управління містить конкретний комплекс організуючих, регулюючих та керуючих впливів, які спрямовано на переведення відповідного явища, процесу, відношення у новий стан, необхідний для здійснення управління.

До інформації, яка міститься в актах управління, ставляться певні вимоги.

Передусім необхідно, щоб управлінське рішення містило якомога більше інформації, при-

датної як до аналізу та оцінки ситуації, так і до наступної зміни, розвитку питання, що розглядається. В органічному зв'язку з повнотою інформації постає вимога доцільності і чистоти інформації, що відбито в акті управління. Тобто в тексті рішення повинні міститися лише ті відомості, норми, вказівки, плани, що мають безпосередньо управлінський сенс і безпосередньо належать до відповідного питання. Необхідною вимогою, яка також ставиться до інформаційного наповнення управлінського акту, є внутрішня узгодженість інформації, тобто, частини акту державного управління повинні логічно відповідати одна одній і взаємодоповнювати одна одну.

У нинішній час проблема інформаційних якостей управлінських рішень стоїть дуже гостро, бо в усіх сферах і галузях економіки, соціально-культурного та адміністративно-політичного будівництва для забезпечення їхнього постійного функціонування і розвитку використовується різноманітна управлінська інформація. У формах актів органів державної виконавчої влади, договорів, контрактів, звичайних юридично значущих дій (наприклад актів, протоколів, доповідних записок).

Таким чином, у масиві управлінської інформації, яка забезпечує через акти управління процес державного управління, провідне місце належить тій її частині, що міститься в управлінських актах. Юридична сила і результативність актів залежить від закладеної у них інформації, при тому, що остання задовольняє вищезазначеним вимогам. Особливе місце займають управлінські рішення різних видів, що приймалися у попередні періоди розвитку суспільства. Як і сучасні акти управління, рішення, що характеризують минулу управлінську працю, являють собою інформаційну основу державно-управлінської діяльності. Отже, якість державного управління безпосередньо залежить від ступеня розвитку інформаційної інфраструктури країни.

Нині перед Україною стоїть завдання вдосконалення інформаційної системи державного управління, піднесення якості управлінських рішень, з урахуванням сучасного стану науки і техніки. Вдосконалення комп'ютерних технологій, розвиток засобів передачі інформації на відстані при належному підході можуть істотно спростити процес державного управління, підвищити якість управління, суттєво скоротити управлінський апарат держави, а відповідно і зменшити видатки на його утримання.

1. Советский энциклопедический словарь. Под ред. А. М. Прохорова.— Москва, 1987.— С. 499.

2. Большая Советская Энциклопедия. Под ред. А. М. Прохорова.— Москва, 1972.— Т. 10.— С. 353—354.

3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Курс лекций.— М., 1997.— С. 240—246.

4. Васильев Р. Ф. Акты управления.— М., 1987.— С. 121.

5. Коваль Л. В. Адміністративне право. Курс лекцій.— К., 1998. С. 84—107.

6. Ларичев О. В. Наука и искусство принятия решений.— М., 1979.— С. 83.

7. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна.— К., 1997.— С. 123.

8. Козлов Ю. М., Фролов Е. С. Научная организация управления и право.— М., 1986.— С. 56.

Kuzenko L. V.

ABOUT THE REQUIREMENTS OF INFORMATION MAINTENANCE OF THE LEGAL ACTS OF MANAGEMENT

This article is devoted to the question of state management in Ukraine. In given clause the questions concerning the acts of management, as carriers of the information, and as a problem of use of the information in state management are considered. The question on quality of the administrative decisions at the present stage is put.